

Handläggare
Eva Stenstam
Telefon: 08-50831989

Till
Kulturnämnden
2024-06-11

Skrivelse om kvalitetsrapport kopplad till fritidsgårdsstrategin

Svar på skrivelse från Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

I en skrivelse inlämnad till kulturnämnden 2024-04-23 frågar Isabel Smedberg-Palmqvist m.fl. (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD) om vilka orsaker som kan ligga bakom den sjunkande andelen tjejer som besökt stadens fritids- och ungdomsgårdar under 2023 i jämförelse med 2022. De frågar hur mycket av nedgången i antal besök som har att göra med en upplevd otrygghet.

Kulturförvaltningen ser att ett ökat antal besök samt en höjd andel tjejer är de mest prioriterade målen för fritidsgårdsarbetet. För att det ska uppnås krävs långsiktighet och insatser inom flera parallella områden. Trygghetsaspekten är central och uppnås genom allt från lokalernas utformning, tydlig kommunikation, ledarskapet och antalet kvinnliga fritidsledare, till antalet aktiviteter och att dessa skapats med och för tjejerna själva.

Forskningsprojektet Ung livsstils resultat visar att fler unga, i synnerhet tjejer, vill besöka fritids- och ungdomsgårdar mer ofta än vad de gör. Trots detta visar alltså kvalitetsrapporten kopplad till fritidsgårdsstrategin att besöksantalet liksom andelen tjejer gått ned. Statistiken visar att andelen tjejer som besöker fritidsgårdarna sjunkit från 37 till 34 procent.

Kvalitetsrapporten lyfter några orsaker till det sjunkande antalet besök och även andelen tjejer. Upplevd otrygghet i samhället är en sådan orsak.

Liksom skrivelsens författare ser kulturförvaltningen att en ökad förståelse kring unga tjejers syn på trygghetsskapande åtgärder samt önskan om fritidsaktiviteter är av stor vikt i det fortsatta arbetet.

Med det sagt finns det idag inte någon särskild studie som svarar på frågan om hur stor andel av nedgången som går att koppla till upplevd otrygghet. Dock finns många studier, och stor erfarenhet, som visar vilka insatser som ökar antalet tjejer på fritidsgårdarna.

Ärendet

I en skrivelse inlämnad till kulturnämnden 2024-04-23 frågar Isabel Smedberg-Palmqvist m.fl. (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD) om vilka orsaker som kan ligga bakom den sjunkande andelen tjejer som besökt stadens fritids- och ungdomsgårdar under 2023 i jämförelse med 2022. De frågar hur mycket av nedgången i antal besök som har att göra med en upplevd otrygghet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska stabens stadsutvecklingsenhet.

Förvaltningens synpunkter

År 2022 beslutade kommunfullmäktige om den första stadsövergripande strategin för fritids- och ungdomsgårdar. Som en del i arbetet och uppföljningen av strategin tas en kvalitetsrapport fram årligen. I kvalitetsrapporten för 2023 visar stadsdelsförvaltningarnas statistik att verksamheterna under året haft drygt 176 000 besök av unga 13-19 år. 34 procent av dessa var tjejer. Antalet besök har minskat med 12 procent jämfört med 2022. Däremot har antalet besök ökat med 25 procent jämfört med året före pandemin, 2019.

Kvalitetsrapporten visar också att andelen tjejer som besöker fritids- och ungdomsgårdar har minskat från föregående år med tre procent.

Kulturförvaltningen ser en tydlig påbörjad positiv förflyttning i hur stadsdelsförvaltningarna arbetar med måluppfyllelsen från strategin. Samtidigt är det, och har varit i decennier, en utmaning att uppnå en jämn könsfördelning på fritids- och ungdomsgårdarna. Det gäller såväl Stockholms stad som många andra kommuner i landet. Att locka fler tjejer till verksamheten är därmed en prioriterad fråga som kräver flera parallella insatser.

Det finns idag inte någon särskild studie som svarar på frågan om hur stor andel av nedgången som går att koppla till upplevd otrygghet. Dock finns många studier, och stor erfarenhet, som visar vilka insatser som ökar antalet tjejer på fritidsgårdarna.

Fritidssektorns samlade erfarenheter visar på några insatser som påverkar att fler tjejer besöker fritids- och ungdomsgårdar. Det innefattar att tillhandahålla ett riktat aktivitetsutbud som grundar sig på tjejers preferenser, lokalernas utformning och möblering, ledarskapet och andelen kvinnliga fritidsledare, samt klimat och relationer som skapar trygga rum.

Trygghet i rummet

Av erfarenhet bidrar genomtänkta och trivsamma lokaler till fler besök. Det behövs moderna, funktionella och mysiga rum där det går att syssla med olika aktiviteter. Dessa inkluderande miljöer leder till fler besök av framför allt tjejer. Likaså är målet med en jämn könsfördelning bland de anställda fritidsledarna och arbetet med kontinuerliga kompetenshöjande insatser nycklar i arbetet. De utbildningsinsatser som kulturförvaltningen arrangerar bidrar därmed till att uppnå likvärdighet och att höja andelen tjejer på gårdarna.

Attraktiva aktiviteter

Till kvalitetsrapporten rapporterar stadsdelsförvaltningarna in antal ledarledda och planerade aktiviteter för unga. Resultatet visar att tre stadsdelsförvaltningar utmärker sig. Farsta, Hässelby-Vällingby och Järva arrangerar fler aktiviteter än övriga. Kvalitetsrapporten visar samtidigt att dessa stadsdelsförvaltningar också har fler besök på sina gårdar samt att Järva och Farsta har högre andel tjejer bland besöken jämfört med övriga stadsdelsförvaltningar.

Ytterligare en aspekt vad gäller aktiviteterna som sker på gårdarna är huruvida unga varit delaktiga i att planera och utforma verksamheten. Ungas delaktighet är en viktig pusselbit för att attrahera nya besökare, i synnerhet tjejer.

Kommunikation

En avgörande aspekt för att nå unga i deras snabba, mångfacetterade och digitala tillvaro är att ha riktad och smart kommunikation. I det avseendet har sociala medier och digitala plattformar en central roll, där fritids- och ungdomsgårdar informerar om pågående och kommande aktiviteter.

Fritidsgårdarnas egna kanaler är generellt sett väldigt bra och möter unga. Dock når innehållet i de sociala kanalerna endast de unga som är följare och därmed redan befintliga besökare. Därför blir det viktigt att informera om fritidsgårdarna och dess innehåll och möjligheter i fler kanaler, där även andra vuxna söker information för att i sin tur kunna tipsa och sprida.

Studier visar att fler unga vill besöka verksamheterna jämfört med hur många som faktiskt gör det, i synnerhet på fredagar och lördagar. Det visar på vikten av att synliggöra fritids- och ungdomsgårdar i det offentliga rummet.

Långsiktighet

Slutligen vill kulturförvaltningen lyfta vikten av det långsiktiga arbetet och att se besöksantalet på fritidsgårdar i ett längre tidsperspektiv. Fritidsgårdsstrategin, med sitt tydliga mål om jämn könsfördelning bland besökarna, togs för två år sedan och arbetet kommer att ta tid. Förvaltningens bedömning är att arbetet med de insatser som nämns ovan kommer ge resultat.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegren
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse från Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD) om kvalitetsrapport kopplad till fritidsgårdsstrategin

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2024-05-30
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2024-05-30